

KOMISIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 12. septembra 2007

o štátnej pomoci C 54/2006 (ex N 276/2006), ktorú Poľsko zamýšľa poskytnúť podniku Bison Bial SA

[oznámené pod číslom K(2007) 4145]

(Iba poľské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2008/145/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky⁽¹⁾ v súlade s uvedenými ustanoveniami a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

- (1) Dňa 4. mája 2006 Poľsko notifikovalo Komisii plánovanú pomoc na reštrukturalizáciu pre spoločnosť Bison Bial SA (ďalej len „BB“).
- (2) Listom z 13. júna 2006 sa Komisia obrátila na Poľsko so žiadosťou o zaslanie istých chýbajúcich informácií, ktoré poľské orgány predložili dňa 13. júla 2006. Listom z 29. augusta 2006 Komisia požiadala o poskytnutie dodatočných informácií. Poľské orgány zaslali odpoveď v listoch z 18. septembra, 20. októbra a 3. novembra 2006.
- (3) Listom z 20. decembra 2006 Komisia oznámila Poľsku, že prijala rozhodnutie začať konanie v zmysle článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES v súvislosti s vyššie uvedenou pomocou. Rozhodnutie Komisie začať konanie v zmysle článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie*⁽²⁾. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k opatreniu pomoci.
- (4) Poľské orgány predložili svoje pripomienky listom z 23. januára 2007. Žiadne pripomienky tretích strán neboli predložené.

- (5) Dňa 28. marca sa uskutočnilo stretnutie so zástupcami poľských orgánov a BB. Následne Komisia listom zo 17. apríla 2007 požiadala o predloženie dodatočných informácií. Poľské orgány odpovedali listom z 15. mája 2007.

2. PODROBNÝ OPIS OPATRENÍ POMOCI

2.1. Príslušný podnik

- (6) BB je veľká spoločnosť, ktorá vyrába držiaky pre kovoobrábacie stroje ako skľučovadlá sústruhov, trne, držiaky, puzdrá, frézovacie prípravky a držiaky nástrojov. Bola založená v roku 1948 ako štátny podnik. V roku 1997 štát predal 53 % akcií BB súkromnej spoločnosti Metallexport sp. z o.o., ktorá v roku 2004 zmenila názov na Mex-Holding sp. z o.o. Na konci roku 2006 štát vlastnil 18 % akcií spoločnosti BB; zvyšnými akcionármi boli súkromné subjekty. V rokoch 2000 – 2006 sa počet zamestnancov BB znížil z 1 680 na 950.
- (7) V roku 2004 podiel spoločnosti na poľskom trhu s náradím pre kovoobrábacie stroje predstavoval 17 %, čo zodpovedalo len 20 % výroby BB, nakoľko spoločnosť vyrába predovšetkým na export (v roku 2004 bolo určených 30 % výroby na export do Spojených štátov amerických, 15 % do Talianska, 7 % do krajín východnej Európy vrátane Ruska a 5 % do Veľkej Británie). Spoločnosť distribuuje väčšinu exportovaných výrobkov prostredníctvom spoločností patriacich do skupiny Mex-Holding ako Toolmex Corporation (Spojené štáty americké), Mexpol GmbH (Nemecko), Toolmex Polmach (Spojené kráľovstvo) alebo Italmex SA (Taliansko).
- (8) Odhadovaný podiel BB na európskom trhu predstavuje 1,3 %. Z geografického hľadiska má trh výrobkov BB prinajmenšom európsky rozsah a potenciálne taktiež svetový. Európsky a svetový sektor výroby náradia pre kovoobrábacie stroje, takého ako vyrába BB, sa vyznačuje nadbytočnou výrobnou kapacitou.
- (9) Spoločnosť sa nachádza v regióne oprávnenom na poskytnutie regionálnej pomoci podľa článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 23, 1.2.2007, str. 20.

⁽²⁾ Pozri poznámku pod čiarou 1.

2.2. Ťažkosti podniku

- (10) Ťažkosti BB sa začali v roku 2001, v ktorom spoločnosť zaznamenala straty dosahujúce 24 mil. PLN. Ako hlavné dôvody finančných ťažkostí Poľsko uvádza:
- zhodnotenie poľského zlotého voči americkému doláru (30 % predaja smeruje do Spojených štátov amerických),
 - zložitá finančná situácia v rámci celej kapitálovej skupiny a nespĺnenie úveru vo výške 16 mil. PLN materskou spoločnosťou,
 - pokles zahraničného predaja v súvislosti so stagnáciou v Spojených štátoch amerických a západnej Európe po septembri 2001.
- (11) Tieto okolnosti v kombinácii s drahými úvermi na trhu spôsobili závažné problémy s udržaním likvidity. Následkom finančných ťažkostí boli omeškania v plnení záväzkov. V roku 2002 štyri banky požiadali o okamžité splatenie úverov. Spoločnosť BB nebola schopná splatiť bežné záväzky, vrátane miezd, čo zapríčinilo štvormesačný prestoj výrobného podniku, v dôsledku ktorého predaj klesol o polovicu (z 91 mil. PLN v roku 2001 na 48 mil. PLN v roku 2002) a spoločnosť na konci roka vykázala čistú stratu vo výške 74,8 mil. PLN.
- (12) Ťažkosti BB sprevádzali zhoršujúcu sa situáciu materskej spoločnosti Mex-Holding Sp. z o.o. V roku 2002 zaznamenala celá skupina straty dosahujúce 75,8 mil. PLN. Odvtedy sa situácia zlepšila, avšak skupina aj naďalej zaznamenáva straty a jej vlastné imanie je záporné.
- (13) V roku 2003 spoločnosť znížila stratu na 8,5 mil. PLN a v roku 2004 vytvorila zisk vo výške 5,1 mil. PLN. Podľa poľských orgánov to bol výsledok reštrukturalizácie začatej v BB. V dôsledku prijatia prvých reštrukturalizačných opatrení sa zvýšil predaj, znížili sa náklady a časť zadĺženia bola odpustená. V dôsledku toho spoločnosť v rokoch 2005 a 2006 dosiahla zisk vo výške 20 mil. PLN a 12,5 mil. PLN.
- (14) BB aj napriek dosiahnutým ziskom naďalej zápasí s ťažkosťami. Kumulované prevádzkové straty od roku 2001 viedli k vysokému zadĺženiu. V roku 2004 bola hodnota aktív odhadovaná na 57 mil. PLN pri zadĺžení 115,7 mil. PLN. Inými slovami, vlastné imanie bolo záporné. Koncom roka 2006 bolo vlastné imanie aj naďalej záporné a predstavovalo – 26 mil. PLN. Analýza poskytnutá Komisii poukazuje na to, že spoločnosť sa bez pomoci zakrátko dostane do konkurzu, nakoľko nebude schopná splatiť niektoré okamžité vymožiteľné záväzky.
- Reštrukturalizácia*
- (15) BB na roky 2003 – 2009 vypracovalo plán reštrukturalizácie zameraný predovšetkým na finančnú reštrukturalizáciu, reštrukturalizáciu aktív a zamestnanosti. Finančná reštrukturalizácia, ktorá sa začala v roku 2003, spočívala na splatení starých pohľadávok podľa dohôd so súkromnými veriteľmi, odpustení časti súkromných a verejnoprávnych pohľadávok, ako aj splatení zvyšnej časti verejnoprávneho zadĺženia z prostriedkov čerpaných z úveru, ktorý mala poskytnúť štátna Agentúra pre priemyselný rozvoj (ďalej len ARP).
- (16) V roku 2004 spoločnosť podpísala dohodu o splácaní zadĺženia voči bankám a svojim zamestnancom a súdny zmier s inými súkromnými veriteľmi.
- (17) Prevádzková reštrukturalizácia sa začala v roku 2001. Spoločnosť znížila stavy z 1 680 zamestnancov v roku 2000 na 1 144 zamestnancov v roku 2001 a 925 zamestnancov v roku 2005. Na koniec reštrukturalizačného obdobia sa plánuje s počtom 800 zamestnancov. Týmto spôsobom bude počet zamestnancov na koniec reštrukturalizačného obdobia znížený o 52 % v porovnaní s rokom 2000 a o 30 % v porovnaní s rokom 2001.
- (18) Pokiaľ ide o reštrukturalizáciu aktív, BB plánuje predaj nepotrebných aktív, premiestnenie spoločnosti a predaj pozemkov, na ktorých sa v súčasnosti nachádza. Z predloženého posudku vyplýva, že trhová hodnota pozemkov predstavuje [...] ⁽³⁾ mil. PLN. Podľa informácií prvotne predložených poľskými orgánmi majú byť pozemky predané v roku 2009. Ešte predtým však musia byť všetky stroje a zariadenia prenesené na nové miesto. Nehnutelnosť, ktorá má byť predaná, je navyše založená hypotékou. Po vydaní rozhodnutia o začatí konania vo veci formálneho zisťovania zo strany Komisie Poľsko informovalo, že predaj môže byť presunutý na rok 2010.

⁽³⁾ Dôverné informácie.

- (19) V rokoch 2003 – 2005 BB investovala 1,4 mil. PLN a plánované investície na roky 2006 – 2009 predstavujú 14,2 mil. PLN. Ide predovšetkým o náhradné investície ako nákup výkonnejších a ekologickjších strojov a zariadení. Vzhľadom na momentálne skromné finančné rezervy plán navyše počíta s výrazným zvýšením investícií až po roku 2009. Väčšina investícií bude zrealizovaná v roku 2010 a bude súvisieť s plánovaným premiestnením podniku na nové miesto.
- (20) Poľsko pôvodne navrhovalo, aby bolo zníženie počtu zamestnancov a zmenšenie výrobnjej plochy podniku považované za postačujúce prostriedky na zmiernenie nežiaducich účinkov pomoci. Poľské orgány však zároveň potvrdili, že účinky týchto opatrení budú rekompenzované plánovanými investíciami do výkonnejších zariadení a následne sa rozsah výrobnjej kapacity BB nezmení. Poľské orgány tvrdili, že samotné udržanie výrobných kapacít na súčasnej úrovni (namiesto ich zvýšenia) je potrebné považovať za kompenzačné opatrenie.
- (21) Notifikovaný plán reštrukturalizácie vychádzal z predpokladu, že náklady na reštrukturalizáciu v rokoch 2003 – 2009 budú predstavovať 138 mil. PLN, z čoho najdôležitejšiu položku tvoria náklady na finančnú reštrukturalizáciu vo výške 122,6 mil. PLN. Zvyšná suma 15,6 mil. PLN predstavuje investičné náklady.
- (22) Plán vychádza z predpokladu, že finančná reštrukturalizácia bude spočívať na splatení zadlženia voči bankám vo výške 65,6 mil. PLN na základe dohody s týmito veriteľmi, splatení iných súkromných dlhov v hodnote 17,5 mil. PLN a splatení verejnoprávneho zadlženia vo výške 39,5 mil. PLN. Celá suma plánovanej štátnej pomoci bude určená na vyrovanie verejnoprávneho zadlženia. Časť nákladov na reštrukturalizáciu bude financovaná z príjmov z predaja aktív v dôsledku premiestnenia spoločnosti.
- Opatrenia pomoci*
- (23) Štátna pomoc na reštrukturalizáciu BB vychádza z dvoch právnych aktov: zo zákona z 30. augusta 2002 o reštrukturalizácii niektorých verejnoprávnych pohľadávok od podnikov (ďalej len „zákon z 30. augusta 2002“) a zákona z 30. októbra 2002 o štátnej pomoci podnikom s osobitným významom pre trh práce (ďalej len „zákon z 30. októbra 2002“) v znení zákona zo 14. novembra 2003 (ďalej len „zákon zo 14. novembra 2003“).
- (24) Zákon z 30. augusta 2002 zaviedol do poľského právneho systému možnosť reštrukturalizácie verejnoprávnych záväzkov podnikov v zložitej finančnej situácii spočívajúcu na odpustení pohľadávok. Zainteresovaný podnik musel predložiť žiadosť spolu s reštrukturalizačným plánom každému verejnemu orgánu, ktorého pohľadávky mali byť reštrukturalizované (ďalej len „reštrukturalizačný orgán“). Ak reštrukturalizačný orgán dospel k záveru, že navrhovaný plán reštrukturalizácie môže viesť k zlepšeniu finančnej situácie podniku, vydal takzvané rozhodnutie o podmienkach reštrukturalizácie, v ktorom uvádzal pohľadávky, ktorých sa reštrukturalizácia týka. Ak podnik splnil podmienky stanovené týmto rozhodnutím, reštrukturalizačný orgán bol zo zákona povinný vydať rozhodnutie o odpustení pohľadávok uvedených v rozhodnutí o podmienkach reštrukturalizácie.
- (25) Následne zákon z 30. októbra 2002 viedol k centralizácii tohto systému tým, že riaditeľ ARP bol oprávnený na vydávanie ekvivalentu uvedeného rozhodnutia o podmienkach reštrukturalizácie, takzvaného rozhodnutia o reštrukturalizácii (článok 10 ods. 1 bod 4 v súlade s článkom 19). Rozhodnutie o reštrukturalizácii obsahuje posúdenie plánu reštrukturalizácie a rozhodnutie o reštrukturalizácii verejnoprávnych záväzkov uvedených v pláne. Príslušným reštrukturalizačným orgánom následne vyplýva zo zákona povinnosť vydávania individuálnych rozhodnutí o odpustení verejnoprávnych záväzkov uvedených v rozhodnutí o reštrukturalizácii.
- (26) Nakoniec zákon zo 14. novembra 2003, ktorým sa mení a dopĺňa zákon z 30. októbra 2002 podmieňuje reštrukturalizáciu verejnoprávnych záväzkov prevodom aktív v prospech spoločnosti, ktorá je treťou osobou - prevádzkovateľa (spoločnosti, v ktorej ARP alebo štát vlastní 100 % podielov alebo akcií) v hodnote rovnej najmenej 25 % celkovej sumy pohľadávok, ktorých sa reštrukturalizácia týka. Príjmy z predaja týchto aktív prostredníctvom prevádzkovateľa mali pokryť aspoň časť príslušných verejnoprávnych pohľadávok, pričom zvyšná časť pohľadávok mala byť odpustená po ukončení reštrukturalizácie.
- (27) BB predložil žiadosť o reštrukturalizáciu verejnoprávnych pohľadávok v zmysle zákona z 30. augusta 2002 a zákona z 30. októbra 2002. Celková nominálna hodnota plánovanej štátnej pomoci predstavuje 31,43 mil. PLN⁽⁴⁾ (8,2 mil. EUR). Tieto prostriedky majú formu zvýhodnených úverov a odpustenia verejnoprávnych pohľadávok. Podrobný popis opatrení štátnej pomoci je uvedený v tabuľke.

⁽⁴⁾ Poľské orgány navrhovali, aby bola za účelom vypočítania prvku pomoci v rámci opatrenia nominálna hodnota pomoci znížená o hodnotu aktív, ktoré by zostali prevedené na prevádzkovateľa namiesto odpustenia dlhu. V skutočnosti predstavuje prevod týchto aktív skôr vklad podniku do reštrukturalizácie a nemá vplyv na hodnotu opatrenia pomoci. V tomto prípade je teda prvok pomoci rovný nominálnej sume pomoci.

Tabuľka 2

Plánovaná štátna pomoc

(v PLN)

Č.	Orgán poskytujúci pomoc	Forma pomoci	Nominálna suma pomoci
Pomoc v zmysle zákona z 30. augusta 2002			
1.	Sociálna poisťovňa Białystok	Odpustenie	933 474,51
2.	Sociálna poisťovňa Bielsk Podlaski	Odpustenie	113 884,66
3.	Sociálna poisťovňa Zambrów	Odpustenie	144 934,88
4.	Primátor mesta Białystok	Odpustenie	1 448 108,90
5.	Štátny fond pre rehabilitáciu zdravotne postihnutých (PFRON)	Odpustenie	519 591,35
6.	II. daňový úrad Białystok	Odpustenie	217 590,00
Celková suma pomoci v zmysle zákona z 30. augusta 2002			3 377 584,30 (s úrokmi ku dňu 31.12.2005 6 171 774,74)
Pomoc v zmysle zákona z 30. októbra 2002			
7.	Sociálna poisťovňa Białystok	Odpustenie	3 019 362,90
8.	Primátor mesta Białystok	Odpustenie	1 505 534,12
9.	Štátny fond pre rehabilitáciu zdravotne postihnutých (PFRON)	Odpustenie	539 650,70
10.	Daňový úrad Białystok	Odpustenie	71 516,60
11.	Krajský úrad Białystok	Odpustenie	25 064,81
12.	Okres Grajewo	Odpustenie	12 133,80
13.	Okres Kolno	Odpustenie	17 224,60
14.	Primátor mesta Kolno	Odpustenie	248 648,09
15.	Sociálna poisťovňa Zambrów	Odpustenie	626 625,15
16.	Sociálna poisťovňa Białystok	Odpustenie	398 029,30
Celková odpustená suma v zmysle zákona z 30. októbra 2002			6 463 790,07 (s úrokmi ku dňu 31.12.2005 9 259 229,92)
17.	Agentúra pre priemyselný rozvoj	Zvýhodnený úver	16 000 000
Spolu			31 431 004,66

3. ROZHODNUTIE O ZAČATÍ KONANIA V ZMYSLE ČLÁNKU 88 ODS. 2 ZMLUVY O ES

- (28) Komisia prijala rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, nakoľko mala pochybnosti, či je pomoc na reštrukturalizáciu zlučiteľná s pravidlami spoločného trhu.
- (29) Po prvé, Komisia mala pochybnosti, či reštrukturalizačný plán dokáže spoločnosti prinavrátiť dlhodobú rentabilitu.

Komisia mala podozrenie, že zisky zaznamenané v rokoch 2004 a 2005 boli dosiahnuté vďaka príležitostným úsporám (napr. zrieknutím sa pohľadávok) a v súvislosti s tým neboli prejavom skutočného zlepšenia fungovania spoločnosti. Plán sa navyše zameriaval na vyrovnanie starých pohľadávok a investície, ktoré v ňom boli plánované, by nedokázali zaručiť konkurencieschopné výrobné prostriedky ku koncu obdobia reštrukturalizácie.

(30) Po druhé, Komisia mala pochybnosti o opodstatnenosti navrhovaných kompenzačných opatrení. Spoločnosť plánovala zmenšenie výrobných plochy podniku, čo by však neznížilo jeho výrobnú kapacitu. Došlo tiež k výraznému zníženiu počtu zamestnancov, ale zdá sa, že to bolo nevyhnutné pre dosiahnutie rentability.

(31) Nakoniec sa zdá, že nie všetky opatrenia uvedené poľskými orgánmi ako vlastný vklad podniku, by mohli byť za takýto vklad v zmysle usmernení považované. Preto nebolo zrejmé, či by bol skutočný vlastný vklad dostatočne vysoký, t. j. či bola pomoc obmedzená na nevyhnutné minimum.

4. PRIPOMIENKY POĽSKA

(32) Po vydaní rozhodnutia Komisie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania týkajúceho sa plánovanej pomoci pre BB poľské orgány poskytli podrobné informácie o stratégii podniku.

(33) Poľské orgány vysvetlili, že výrobná činnosť spoločnosti v meste Biáystok prebieha v dvoch podnikoch, z ktorých jeden sa nachádza v centre Biáystoku (nehnuteľnosť na ulici [...]). BB plánuje predaj tejto nehnuteľnosti a premiestnenie výroby do druhého podniku alebo kúpu tretej nehnuteľnosti a premiestnenie celej výroby do nej a predaj oboch pozemkov, ktoré momentálne vlastní. V súlade s predloženými prognózami BB plánuje na rok 2010 investíciu vo výške [...] mil. PLN po predaji nehnuteľnosti na ulici [...]. Ak sa spoločnosť rozhodne predaj obe nehnuteľnosti a premiestni výrobu na nové miesto, hodnota investícií bude ešte vyššia.

(34) Poľské orgány potvrdili, že hlavné modernizačné opatrenia v spoločnosti majú byť vykonané v roku 2010 po premiestnení podniku. V rokoch 2010 – 2014 BB plánuje investície vo výške 43 mil. PLN, z čoho investície vo výške [...] mil. PLN by mali byť zrealizované do konca roku 2010, v ktorom má dôjsť k premiestneniu.

(35) Poľské orgány poukázali na to, že investície plánované na roky 2010 – 2014 majú byť určené na modernizáciu systému riadenia projektovania a výroby v podniku, automatizáciu montážneho procesu štandardných držiadiel, zvýšenie kvality výrobkov, optimalizáciu technologických

procesov, procesov tepelného a chemického spracovania výrobkov a rozvoj kontrolných a meračích metód. Poľské orgány navyše potvrdili, že zmena miesta a nasledovné investície predstavujú realizáciu dlhodobej stratégie podniku.

(36) Čo sa týka požiadavky zabránenia neodôvodneného narušenia hospodárskej súťaže, poľské orgány a spoločnosť navrhli tri alternatívne varianty kompenzačných opatrení, ktoré by mohla spoločnosť realizovať:

a) obmedzenie výrobných kapacít BB znížením objemu výroby o 5 % vo vzťahu k základným výrobným kapacitám BB v budúcnosti, alebo

b) obmedzenie výrobných kapacít prostredníctvom predaja 5 % kovoobrábacích strojov vo vlastníctve BB, alebo

c) obmedzenie výrobných kapacít prostredníctvom predaja výrobného oddelenia BB v [...], ktoré malo v roku 2006 13 % podiel na obrate BB, pričom prinieslo zisk vo výške 1,2 mil. PLN.

(37) Realizácia tretieho variantu, čiže predaj výrobného oddelenia v [...] by viedla k zúženiu sortimentu výrobkov BB o 46 % a zníženiu počtu kovoobrábacích strojov o 12 %. Výrobné oddelenie v [...] je však zaťažené časťou zadĺženia; reštrukturalizácia tohto zadĺženia má byť financovaná prostredníctvom notifikovanej štátnej pomoci. Aktíva oddelenia v [...] sú navyše založené hypotékou alebo slúžia ako záruka splatenia obchodných pohľadávok BB. Poľské orgány preto tvrdia, že najprv musí byť vyriešený problém zadĺženia oddelenia v [...] a až neskôr, t. j. najskôr v roku 2009, by mohlo byť toto oddelenie predané. BB sa zaviazalo prijať všetky nevyhnutné opatrenia za účelom ukončenia predaja do konca roku 2009, ak by Komisia rozhodla, že by to bolo vhodné kompenzačné opatrenie.

(38) Pokiaľ ide o financovanie procesu reštrukturalizácie, poľské orgány vysvetlili, že vzhľadom na zvyšovanie cien nehnuteľností v regióne v poslednej dobe a polohu pozemku určeného na predaj (centrum Biáystoku), očakávaný zisk z jeho predaja predstavuje [...] mil. PLN. Navyše odhadovaný zisk z predaja výrobného oddelenia v [...] predstavuje [...] mil. PLN. Nakoniec v súlade s právnou úpravou plánovanej štátnej pomoci má BB záväzok previesť na verejnoprávny subjekt (prevádzkovateľa) aktíva v hodnote 2,795 mil. PLN ako náhradu za odpustenie dlhov.

5. POSÚDENIE OPATRENÍ POMOCI

5.1. Štátna pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES

- (39) Článok 87 ods. 1 Zmluvy o ES ustanovuje, že pomoc poskytovaná členskými štátmi alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
- (40) Rovnako plánované odpustenie verejnoprávneho zadĺženia, vrátane pribudnutých úrokov, ako aj úver od štátnej agentúry si vyžadujú využitie štátnych prostriedkov. Okrem toho uplatnenie takýchto riešení prináša spoločnosti výhody a znižuje jej náklady. Pokiaľ ide o druhé opatrenie, je potrebné si všimnúť najmä to, že BB ako spoločnosť zápasiaca s ťažkosťami, ktorej záväzky podstatne prevyšujú aktíva, by v trhových podmienkach nezískala tento druh financovania. Celá suma úveru môže byť preto uznaná ako prvok pomoci.
- (41) Vydané rozhodnutia o reštrukturalizácii s prísľubom odpustenia verejnoprávnych záväzkov a odloženia vymáhania splácania zadĺženia môžu byť tiež druhom pomoci. Komisia je však toho názoru, že v tom prípade bol prvok pomoci súvisiaci s takýmto „odkladmi“ zohľadnený v notifikovanej pomoci, t. j. v sume úrokov, ktoré vznikli počas celého tohto obdobia a boli pripočítané k sume záväzkov, ktoré majú byť odpustené.
- (42) Držiaky na kovové náradia vyrábané BB sú predávané na trhu ES. BB navyše konkuruje výrobcovi z ES na trhoch mimo Spoločenstva. V súvislosti s uvedeným môže mať posilnenie postavenia BB vyplývajúce zo štátnej pomoci vplyv na hospodársku súťaž v rámci ES, čo znamená, že kritérium týkajúce sa vplyvu na obchod medzi členskými štátmi bolo splnené.
- (43) Preto sa uvedené opatrenia považujú za štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

5.2. Výnimka podľa článku 87 ods. 2 a 3 Zmluvy o ES

- (44) Výnimky, ktoré predpokladá článok 87 ods. 2 Zmluvy o ES, v tomto prípade nie sú uplatniteľné. V prípade výnimiek podľa článku 87 ods. 3 Zmluvy o ES – vzhľadom na to, že základný cieľ pomoci sa vzťahuje na prinavrátenie ohrozenému podniku jeho dlhodobej rentability – môže byť uplatnená len výnimka uvedená v článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES, ktorá predpokladá povolenie štátnej pomoci určenej na uľahčenie rozvoja niektorých hospodárskych činností, pokiaľ nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Vzhľadom na to môže byť pomoc považovaná za zlučiteľnú so

spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES, ak boli splnené podmienky uvedené v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁽⁵⁾ (ďalej len „usmernenia“).

5.3. Oprávnenosť podniku

- (45) V súlade s usmerneniami je za podnik v ťažkostiach považovaný podnik, ktorý nie je schopný, či už prostredníctvom svojich vlastných zdrojov, alebo pomocou finančných prostriedkov, ktoré je schopný získať od svojich akcionárov alebo veriteľov, zamedziť stratám, ktoré by ho bez vonkajšej intervencie verejných orgánov takmer s určitosťou odsúdili na vylúčenie z obchodnej činnosti. Usmernenia uvádzajú aj niektoré typické príznaky nasvedčujúce tomu, že sa podnik ocitol v ťažkej situácii, napríklad rastúce dlhy, klesajúca alebo nulová čistá hodnota aktív. Podľa bodu 13 usmernení podnik, ktorý je súčasťou väčšej obchodnej skupiny, nie je bežne oprávnený na pomoc na reštrukturalizáciu, s výnimkou prípadov, keď sa dá preukázať, že ťažkosti podniku sú jeho vlastné a nevznikli v dôsledku svojvoľného rozvrhu nákladov v rámci skupiny, a vtedy, keď sú ťažkosti príliš závažné na to, aby ich mohla riešiť len samotná skupina.
- (46) BB bude v zmysle usmernení považovaný za podnik v ťažkostiach. Jeho vlastné imanie je záporné. Spoločnosť spláca staré zadĺženie voči súkromným veriteľom, s ktorými podpísal príslušné dohody (posledné splátky budú uhradené v roku 2009). Ak spoločnosť nevyrovná verejnoprávne zadĺženie (jeho splatením alebo odpustením), stane sa okamžite vymožiteľné. Exekúcia tohto zadĺženia zabráni splácaniu splátok voči súkromným veriteľom a spoločnosť sa s najväčšou pravdepodobnosťou dostane do konkurzu. BB nedokáže v trhových podmienkach získať cudzí kapitál na vyrovnanie dlhu za účelom splatenia verejnoprávneho zadĺženia, nakoľko jeho finančná situácia je veľmi slabá a všetky aktíva podniku boli už zatažené.
- (47) Skutočnosť, že spoločnosť dosahuje zisky nemá vplyv na posúdenie jej oprávnenosti získať pomoc, nakoľko jej vlastné imanie je aj naďalej záporné. Navyše je potrebné si všimnúť, že zisk mohol byť dosiahnutý len preto, že verejné orgány vzhľadom na plánované odpustenie zadĺženia prerušili jeho exekúciu.
- (48) Materská spoločnosť BB tiež zápasí s ťažkosťami, prináša straty a jej zadĺženie stúpa, preto nemôže vyriešiť problémy BB. Ťažkosti materskej spoločnosti sa začali krátko po roku 2000. V tejto súvislosti skutočnosť, že materská spoločnosť nesplátila úver poskytnutý zo strany BB, čo sa stalo jednou z príčin ťažkostí tej druhej, je potrebné považovať za dôkaz skutočných finančných ťažkostí materskej spoločnosti. Nebol to spôsob zvýšenia ziskov skupiny alebo vedomé prehlbovanie ťažkostí BB.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, str. 2.

5.4. Obnovenie životaschopnosti

- (49) V rozhodnutí o začatí konania vo veci formálneho zisťovania Komisia vyjadrila pochybnosti o reštrukturalizácii, pričom poukázala na to, že má predovšetkým finančný charakter a dostatočne nezohľadňuje aspekty súvisiace s priemyselnou reštrukturalizáciou. Po vydaní rozhodnutia o začatí konania vo veci formálneho zisťovania poľské orgány predložili dodatočné informácie a vyvrátili uvedené pochybnosti Komisie v rozsahu týkajúcom sa možnosti obnovenia rentability.
- (50) Na základe podrobnej analýzy účtovných zvierok BB je badať skutočné zlepšenie fungovania spoločnosti od obdobia 2004 – 2005, pričom udalosti príležitostného charakteru mali na toto zlepšenie len obmedzený vplyv. Takéto udalosti, ako napríklad odpustenie zadĺženia, navyše zlepšili výsledky spoločnosti, avšak hlavným zdrojom príjmov BB je prevádzková činnosť.
- (51) Predložená analýza reštrukturalizácie výrobkov poukazuje na to, že spoločnosť sa čoraz viac zameriava na výrobu výrobkov s vyššou pridanou hodnotou (v roku 2001 BB vyrobil 709 000 kusov a obrat predstavoval 84,9 mil. PLN, naopak v roku 2006 BB vyrobil 377 000 kusov a obrat dosiahol 93,8 mil. PLN).
- (52) Hodnota investícií plánovaných na roky 2003 – 2009 predstavuje 14,75 mil. PLN. Spoločnosť na rok 2010 počítá s realizáciou programu dodatočných významných investícií vo výške [...] mil. PLN, ktorý súvisí s plánovanou zmenou umiestnenia podniku. Komisia zastáva názor, že až realizácia druhej časti investičného programu zabezpečí prinavrátanie dlhodobej rentability spoločnosti.
- (53) Z tohto dôvodu a vzhľadom na skutočnosť, že predaj nehnuteľností nevyhnutný na finalizáciu investícií sa presunie na rok 2010, Komisia zastáva názor, že obdobie reštrukturalizácie by malo byť predĺžené do konca roku 2010 a investície predpokladané spoločnosťou na rok 2010 by mali predstavovať prvok reštrukturalizačných opatrení. V dôsledku toho by výška investícií v rokoch 2003 – 2010 predstavovala [...] mil. PLN (14,75 mil. PLN + [...] mil. PLN), čo predstavuje podstatne vyššiu sumu ako pôvodne plánovaných 15,6 mil. PLN.
- (54) Komisia upozorňuje na skutočnosť, že momentálne nie je možné vypočítať návratnosť vlastného kapitálu BB, nakoľko je jej kapitál aj naďalej záporný. Tento kapitál bude do roku 2010 postupne obnovený. Údaje na rok 2011 môžu slúžiť ako hodnoty dlhodobého charakteru. V tom roku bude kapitálová návratnosť predstavovať 9 % (čistý zisk vo výške 4 mil. PLN z vlastného imania vo výške 44 mil. PLN). Nie je to veľmi vysoká úroveň, ale

Komisia konštatuje, že BB podniká na trhu, na ktorom existuje veľká hospodárska súťaž s výrobcami z Ázie a marže sú obmedzené, preto sa táto úroveň zdá byť odôvodnená.

- (55) Na základe uvedených prvkov Komisia konštatuje, že realizácia plánu reštrukturalizácie bude viesť k prinavrátaniu rentability pod podmienkou, že reštrukturalizácia sa bude vzťahovať aj na investície plánované na rok 2010 a obdobie reštrukturalizácie bude predĺžené do konca roku 2010.

5.5. Zabránenie neodôvodnenému narušeniu hospodárskej súťaže

- (56) Po vydaní rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 88 ods. 2 Zmluvy o ES poľské orgány navrhli tri alternatívne kompenzačné opatrenia, ktoré by mohla spoločnosť BB zaviesť.
- (57) Pokiaľ ide o prvý návrh, čiže zníženie objemu výroby o 5 %, Komisia konštatuje, že BB prirodzene smeruje k výrobe menšieho množstva výrobkov s vyššou pridanou hodnotou. Podľa Komisie preto toto opatrenie v skutočnosti nemusí mať vplyv na činnosť spoločnosti a v súvislosti s tým nezaručuje obmedzenie prítomnosti BB na trhu.
- (58) Druhá možnosť počítá s predajom 5 % strojov spoločnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že BB plánuje uskutočnenie programu značnej modernizácie, ktorý počítá s nákupom nových výkonnejších strojov, Komisia túto možnosť nepovažuje za kompenzačné opatrenie, nakoľko výrobná kapacita predaných strojov môže byť primerane rekompensovaná vyššou výrobnou kapacitou nových zariadení.
- (59) V súvislosti s uvedeným Komisia konštatuje, že tieto dve možnosti nezaručujú obmedzenie nežiaducich účinkov pomoci na hospodársku súťaž.
- (60) Tretia možnosť spočíva na predaji výrobného oddelenia spoločnosti v [...]. Týmto predajom by došlo k zníženiu sortimentu BB o 46 %, obrat by klesol o 13 % a počet kovoobrábacích strojov by sa znížil o 12 %. Táto možnosť v sebe zahŕňa riešenia predchádzajúcich dvoch variantov plus dodatočné prvky. Vo chvíli ponuky výrobného podniku v [...] na predaj budú mať prípadní konkurenti spoločnosti navyše možnosť prevziať zorganizovanú časť výrobných kapacít BB, čo môže zmierniť negatívne účinky pomoci. Konečne, výrobný podnik v [...] prináša zisky, napríklad v roku 2006 vytvoril zisk vo výške 1,2 mil. PLN a preto jeho predaj vzhľadom na reštrukturalizáciu nie je nevyhnutný.

(61) V súvislosti s uvedeným Komisia konštatuje, že predaj oddelenia v [...] predstavuje primerané a postačujúce kompenzačné opatrenie.

5.6. Obmedzenie pomoci na minimum

(62) V bode 45 rozhodnutia o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti, či plánované splácanie niektorých záväzkov v období reštrukturalizácie⁽⁶⁾ môže byť započítané do reštrukturalizačných nákladov. Tieto pochybnosti neboli vyvrátené. Komisia poznamenáva, že získanie tohto kapitálu na vyrovnanie dlhu bolo prvkom bežného financovania prevádzkovej činnosti spoločnosti a že splácanie môže byť realizované z vlastných prostriedkov spoločnosti.

(63) Naopak, v dôsledku predĺženia reštrukturalizačného obdobia do roku 2010 za účelom zahrnutia do reštrukturalizačného obdobia investícií predpokladaných na ten rok, musia byť tieto investície zohľadnené v rozpise reštrukturalizačných nákladov.

(64) V bode 46 a 47 rozhodnutia o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti, či niektoré opatrenia notifikované Poľskom môžu byť považované za príspevok prijímateľa podľa bodov 43 a 44 usmernení. Tieto pochybnosti neboli vyvrátené. Preto tieto opatrenia pri ďalšej analýze nebudú považované za vlastný príspevok prijímateľa.

(65) Rozpis reštrukturalizačných nákladov, príspevok prijímateľa a štátnej pomoci teda vyzerá nasledovne:

(v tis. PLN)

	2003 – 2009	2010	2003 – 2010
Reštrukturalizačné náklady			
Reštrukturalizácia verejnoprávneho zadĺženia	31 431		31 431
Investície	14 754	[...]	[...]
Spolu	46 185	[...]	[...]
Vlastný príspevok			
Predaj aktív (nehnutelnosť na ul. [...])		[...]	[...]
Prevod aktív	2 795		2 795
Predaj výrobného oddelenia v [...]	[...]		[...]
Spolu	[...]	[...]	[...]
Štátna pomoc	31 431		31 431
Vlastný príspevok/reštrukturalizačné náklady 50,4 %			

(66) Vlastný príspevok BB na pokrytie celkových reštrukturalizačných nákladov teda predstavuje 50,4 %, čiže pohybuje sa na úrovni podľa bodu 44 usmernení o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem.

rentabilita je však ohrozená vzhľadom na sumu okamžite vymožiteľných pohľadávok. V tomto kontexte sa skutočnosť, že polovica pomoci je poskytovaná vo forme úveru, podieľa na zabezpečení, že pomoc je obmedzená na nevyhnutné minimum. Úver totiž BB zabezpečuje okamžité prostriedky na splatenie neuhradených pohľadávok. Tento úver však bude musieť BB v budúcnosti splatiť. Umožnia to pravidelné zisky, čo zabezpečí, že spoločnosť nebude v zmysle usmernení zhromažďovať nadbytočnú hotovosť.

(67) Bod 45 usmernení uvádza: „Aby sa obmedzil deformačný účinok, musí byť výška pomoci alebo forma, v akej sa táto pomoc poskytuje taká, aby sa zabránilo tomu, že firme sa poskytne nadbytočná hotovosť“. Komisia konštatuje, že podnikateľská činnosť sa stala opäť ziskovou. Jej

(68) V súvislosti s uvedeným Komisia zastáva názor, že pomoc bola obmedzená na nevyhnutné minimum.

⁽⁶⁾ Pozri tabuľku 1 v rozhodnutí o začatí konania.

6. ZÁVER

- (69) Komisia dospela k záveru, že notifikovaná štátna pomoc pre spoločnosť Bison Bial môže byť považovaná za zlučiteľnú so spoločným trhom, nakoľko budú splnené uložené podmienky.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Opatrenia štátnej pomoci notifikované Poľskom vo výške 31,43 mil. PLN pre spoločnosť Bison Bial sú zlučiteľné so spoločným trhom pri dodržaní povinností a podmienok uvedených v čl. 2.

Článok 2

1. Obdobie reštrukturalizácie bude predĺžené do konca roka 2010 a plán reštrukturalizácie musí byť úplne zrealizovaný.

2. Nehnuteľnosť na ul. [...] bude predaná do konca roka 2010.

3. Investície vo výške najmenej 41,61 mil. PLN budú zrealizované do konca obdobia reštrukturalizácie, t. j. do konca roka 2010.

4. Výrobné oddelenie v [...] bude do konca roka 2009 predané záujemcovi nezávislému od BB. V období predchádzajúcom predaju musia poľské orgány zabezpečiť náležité vykonávanie podnikateľskej činnosti výrobného oddelenia v [...], vybavenie tohto oddelenia prostriedkami nevyhnutnými na normálny rozvoj a zabezpečiť, aby príjemca pomoci neprijal žiadne opatrenia za účelom úmyselného zníženia hodnoty oddelenia, najmä prenesením do iných podnikov spoločnosti Bison Bial nehmotného investičného majetku, zamestnancov, klientov alebo potenciálu, pokiaľ ide o predaj.

Článok 3

Poľské orgány budú predkladať polročné správy o postupe reštrukturalizačného procesu.

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené Poľskej republike.

V Bruseli 12. septembra 2007.

Za Komisiu
Neelie KROES
členka Komisie